

Henk Gerkema in Klaaswaal ontdekte de roterende broedkast

Tekst: Marja Visscher

Bijen spelen een vitale rol in het milieu waar het gaat om hun bezoek aan bloemen voor nectar en stuifmeel. Ze zijn belangrijk bij het behoud van biodiversiteit door het bestuiven van in het wild levende bloemen en vele landbouwgewassen. Zoals de 'baas' voor zijn hond alles doet om het dier aan een goed en gezond leven te helpen, zo zijn de bijen afhankelijk van de imker. Zij hebben een enorme invloed waar het gaat om de gezondheid van de bijenvolken. Want, net als andere vormen van veehouderij, zijn honingbijen eveneens onderworpen aan een groot aantal schadelijke ziekten. Vooral de laatste jaren komt het voor dat imkers er mee stoppen omdat om onverklaarbare redenen hun hele bijenvolk 'de geest' geeft. Henk Gerkema in Klaaswaal heeft daarover een uitgesproken mening, alleen luistert niet iedereen naar hem, sterker nog sommige worden wat lacherig van zijn oplossingen.

Er zijn talloze onderzoeken gedaan naar de oorzaak van bijensterfte', vertelt Henk, terwijl we op een zonnige dag op een van de vele terrasjes in zijn tuin zitten. 'Niet alleen in Nederland en Vlaanderen, maar

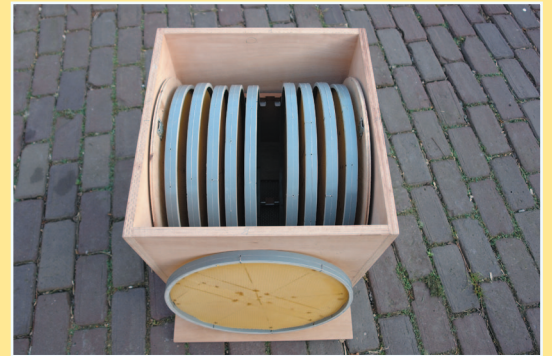
ook elders in Europa. Een van de boosdoeners is de varroamijt. De bijensterfte houdt mij op zich heel erg bezig en heb daar ook zo, los van die onderzoeken, mijn eigen conclusies uit getrokken.' Al direct bij binnenkomst in zijn tuin neemt hij me mee naar zijn werkplaats. Daar legt hij me uitgebreid zijn laatste vinding uit: de roterende broedkast. 'Ik heb een roterende broedkast gemaakt met een elektrisch aandrijfmechanisme. Door dit mechanisme draaien de raten elke 24 uur in twee etappes langzaam 360 graden om hun as. Uit onderzoek is gebleken dat op deze manier de zwaartekracht een positieve werking heeft op de bijenkast. Een draaiende broedkast biedt een groot aantal voordelen. Zo is er minder onderhoud voor de imker en de bijen zullen minder gaan zwermen. Door de draaiing heeft men minder last van de schadelijke Varroamijt en, ook niet onbelangrijk, een hogere honingopbrengst.' Hij verkoopt de kasten nog niet, want hij is een precies mannetje en nog niet helemaal tevreden over de werking van het systeem. Onderin zit een motortje en dat was nog niet sterk genoeg, ging te vaak kapot

overleefd. Ik herinner me een aangrijpende documentaire op Discovery waarin werd aangegeven dat die kleine schakel, de bij, van levensbelang is in de wereld waar het gaat om voedsel. Geen bijen meer zou een grote sterfte door voedselgebrek onder mens en dier betekenen. Zelf zou ik me zo kunnen voorstellen dat het spuiten van de gewassen een enorme invloed heeft. Henk is dat wel met mij eens, maar de grootste boosdoener is volgens hem straling. 'Overall waar je meet is er een enorme straling. Dat wordt veroorzaakt door zenders, GSM-zendmasten, mobiele telefoons,

naar zijn zin. Inmiddels heeft hij daarvoor een sterkere op de kop getikt. Ook het aandrijfmechanisme, een schijf aan de buitenkant van de kast, liep door middel van een ketting, deze heeft hij inmiddels vervangen door een rubberenring. In zijn werkplaats staat een grijze rioleringsbuis. Daarvan zaagt hij ringen die uiteindelijk dienen om er raten van te maken. Eerst waren dat achtkantige houten raten, nu zijn het deze ringen, die uiteindelijk dienst doen als één van de tien raten die zich in de kast bevinden. 'Om me goed in de gezondheid van de bijen te verdiepen, heb ik via de Nederlandse Bijenhoudersvereniging een cursus 'Bijengezondheid' gevolgd. Ook daar heb ik het nodige van opgestoken, maar het meeste leer je gewoon in de praktijk. De roterende broedkast is niet direct een uitvinding van mij, maar ik zie het als mijn taak om een dergelijk idee uit te werken en praktisch te maken voor gebruik. De universiteit in Wageningen heeft inmiddels al belangstelling getoond.' Samen filosoferen we over de bijensterfte en over de oorzaken dat immers de laatste jaren, helemaal ten einde raad, er mee stopten omdat hun bijenvolken het na de winter niet hadden

computers etc.. Mijn zoon heeft dat hier eens achter in de tuin, vlak bij mijn bijenkast opgemeten en je wilt niet weten hoe hoog hier de straling was en waarschijnlijk nog steeds is. Kijk, daar gaan die bijen aan kapot, aan elektromagnetische straling. Ik heb vier jaar last gehad van een bijensterfte tussen de maanden november en april tijdens de inwintering en ook van de verdwijningsziekte, bijen die gaan zwermen. De straling gaat meer en meer een gevaar voor mens en dier vormen. Men hoort het niet graag, net zo min als men in het verleden graag hoorde dat de auto ook op slaolie of water kon rijden. Economisch

gewin gaat blijkbaar boven onze gezondheid.' Hij rommelt wat tussen zijn papier en haalt een document tevoorschijn dat hij van internet heeft gehaald en bekend staat als de 'Kooi van Faraday'. Kort gezegd een uitvinding genoemd naar de ontdekker Michael Faraday, die een kooivormige constructie ontwierp van elektrisch geleidend materiaal zoals koper of ijzer, die er voor zorgt dat statische elektrische velden niet tot binnen de kooi kunnen doordringen. De Kooi van Faraday is als vuistregel ook ondoordringbaar voor elektromagnetische straling als de maaswijdte kleiner is dan een

tiende van de golflengte van die straling. Ontvangst van radiosignalen is in een Kooi van Faraday daarom niet mogelijk. Er is steeds meer discussie gaande op het terrein van de schadelijkheid ten aanzien van de gezondheid waar het gaat om de veiligheid van mobiele telefoons, GSM-zendmasten, radars en dergelijke. Volgens Henk Gerkema heeft die straling ook een enorme invloed op de bijenvolken. Sterker nog, hij gelooft het niet alleen, hij weet het zeker! 'Wij als mensen kunnen misschien nog wel wat hebben, al zijn er gevallen bekend van vermoeidheid, hoofdpijn en zelfs kanker.

Ik nam de proef op de som en kocht een rol voliëregas. Daarvan maakte ik ter grootte van mijn bijenkast een kooiconstructie en legde die er overheen. Het was werkelijk een wonder! Geen broedziekten, geen mijt en prachtige levendige, maar vooral gezonde dieren', hij glimt van genoegen terwijl hij het vertelt. Een eenvoudig stukje gas dat het leven redt van een heel bijenvolk. 'Ik heb werkelijk nog nooit zo iets moois en gezond gezien! Waanzinnig mooi,' zegt hij geëmotioneerd.

We lopen naar zijn bijenkasten en al wandelend over de bijna 3.000 vierkante meter tuin wijst hij op al het bijzondere dat er groeit. Zoals zijn mooi onderhouden groentetuin met 'vergeten' groenten. Achter het schuurtje pakt hij de kooiconstructie en legt hem over een bijenkast. 'Kijk zo simpel is het!' zegt hij. Je zou zeggen dat er hier achter in de tuin aan de Molendijk 70 in Klaaswaal wereldnieuws is gemaakt. Maar daarin moet hij me heftig teleurstellen. 'Sommige geloven er in en hebben het inmiddels ook geconstateerd. Maar er zijn er die er gewoon wat lacherig over blijven doen en dat is verduiveld jammer!' Daarmee zou je kunnen constateren dat de krachtenvelen die deze wetenschap tegengaan, wellicht net zo sterk zijn als de straling die deze ellende veroorzaakt.

Voor inlichtingen en voor het ophalen van een zwerm kan men met Henk Gerkema bellen op nummer 06-50656132. Zijn verdere gegevens: Lijs-tenmakerij, stoelenmateriaal en imkerij Molendijk 7 Klaaswaal. Voor verdere inlichtingen even kijken op de website: www.tschuurtje.nl

